

A Rétközi-tó Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési terve

A Rétközi-tó Természetvédelmi Terület Szabolcsveresmart község közigazgatási területén található ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

Település		Érintett helyrajzi szám	
Szabolcsveresmart	1001	Szabolcsveresmart	1001
Szabolcsveresmart	1119	Szabolcsveresmart	1119
Szabolcsveresmart	0127/3	Szabolcsveresmart	0127/3
Szabolcsveresmart	98/2	Szabolcsveresmart	98/2
Szabolcsveresmart	0165/4	Szabolcsveresmart	0165/4

1. Természetvédelmi célkitűzések

A Rétközi-tó Természetvédelmi Terület ideális célállapota egy olyan változatos és fajgazdag élőhelykomplexum, ahol az ökológiai igényeket is figyelembe vevő vízgazdálkodás mellett biztosítható a jelenlegi biológiai sokféleség fenntartása és a természetes folyamatok érvényesülése.

- A Rétközi-tó kiterjedésének és integritásának megőrzése;
- A vízi és vizes élőhelyek ökológiai vízigényének biztosítása;
- Az élőhelyek mozaikosságának fenntartása, a nyílt vízfelületek megőrzése;
- A természetes és természetközeli élőhelyek sokféleségének dinamikus állapotban való megőrzése;
- A védett és ritka, értékes növény és állatfajok állományainak megőrzése;
- A tó és környezetének madárvonulási és táplálkozóhelyként való fenntartása;
- A terület eddig még fel nem tárt adottságainak, értékeinek tudományos kutatása;
- A terület természeti értékeinek tudományos kutatásához szükséges természeti feltételek biztosítása;
- A területre érkező látogatók és a környező települések lakossága számára megfelelő szintű ismeretterjesztés nyújtása;

2. Természetvédelmi stratégiák

- Őrizze meg a terület védett, fokozottan védett, és az életközösségek működésében kulcsszerepet játszó fajait, biztosítsa populációik életképességét;
- A vizes, illetve vízhatású élőhelyek ökológiai vízigényének biztosítása;
- A degradálódott élőhelyek rehabilitációja;
- A nem őshonos, inváziós, elsősorban lágyszárú növényfajok visszaszorítása aktív természetvédelmi kezeléssel;
- A természetvédelmi szemlélet erősítését segítő természetvédelmi bemutató, oktató és ökoturisztikai célú programok kidolgozása és megvalósítása;
- Kutatások, növény- és állattani alapfelmérések végzése, ezt követően a változások folyamatos nyomon követése és dokumentálása, szukcessziós és regenerálódási vizsgálatok, vízgazdálkodási vizsgálatok végzése a terület természeti értékeinek minél teljesebb körű megismerése céljából;
- Újabb madár- táplálkozó és szaporodóhelyek létrehozása;

Élőhelyek kezelése, fenntartása

- A területen meg kell akadályozni a spontán terjedő idegenhonos növények terjedését;
- Tilos az alábbi növényfajok egyedeinek telepítése, szaporítószerveinek elhelyezése: amerikai kőris, bálványfa, bíbor nebáncsvirág, gyalogakác, ártéri japánkeserűfű, hibrid japánkeserűfű, óriás japánkeserűfű, kaukázusi medvetalp, Sosnowsky-medvetalp, magas aranyvessző, kanadai aranyvessző, selyemkóró, zöld juhar, keskenylevelű ezüstfa, arany ribiszke, nyugati ostorfa, alkörmös, csicsóka, díszárpa, süntök, lándzsáslevelű őszirózsa, fűzlevelű őszirózsa, parti szőlő, japán komló;
- A fajok védelmének elsősorban a megfelelő élőhelykezelés révén kell megvalósulnia;
- Éves rendszerességgel fel kell mérni a fészkelő védett és fokozottan védett madárfajok állományait. A végrehajtása a természetvédelmi kezelő feladata;

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Erdők kezelése

- A területen található nem természetes erdőállományokra vonatkozóan külön korlátozásokat és tilalmakat a kezelési terv nem fogalmaz meg;
- A tavat szegélyező (őshonos és nem őshonos fajokból álló) erdőállomány- részletek, fasorok, facsoportok és egyedülálló fák ápolásáról gondoskodni kell, meg kell oldani a balesetvédelmi szempontból veszélyes fák, ágak eltávolítását;

Szántó művelési ágú területek kezelése

- Repülőgépes mezőgazdasági munka a területen nem végezhető;

Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése

- Gyepgazdálkodás a gyepfajhoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, természetkímélő használattal történhet;
- A gyepek műtrágyázása, égetése, növényvédő szerek használata tilos;
- Gyepeken szerves trágya és talajjavító anyag deponálása tilos;

3.2. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- A vízi és vizes élőhelyek fennmaradása érdekében a tó mesterséges vízpótlására és a megfelelő vízszint biztosítására stratégiát kell kidolgozni;
- A Rétközi-tó elsődleges belvízvédelmi funkciója, a védetté nyilvánítás után sem sérülhet, minden nemű korlátozás meghatározása során az elsődleges funkciót figyelembe kell venni, a természetvédelmi érdekeket a tározó üzemeltetési szabályzatában foglaltakkal összhangban kell kialakítani;
- A területen vízgazdálkodási célú rendszeres és nem rendszeres fenntartási munkálatok, karbantartási célú kotrások korlátozás és bejelentési kötelezettség nélkül végezhetők;
- A földművek, műtárgyak üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos feladatokat továbbra is a tározó üzemelési, karbantartási utasítása szerint kell elvégezni;
- Rendkívüli vízhiányos, vagy belvízhelyzet, valamint vízminőségromlás esetén az üzemeltetési szabályzatban foglaltak alapján kell eljárni;
- A Rétközi-tó további hasznosítási formáját, a mezőgazdasági öntözővíz biztosítását a továbbiakban is fenn kell tartani;
- A terület vegyszeres gyomirtása a 1996 évi LIII törvény alapján csak a természetvédelmi hatóság előzetes engedélyével lehetséges;
- A területen meg kell akadályozni a spontán terjedő idegenhonos növények terjedését, mely a természetvédelmi kezelő feladata;

Terület- és földhasználat

- A területen ipari jellegű létesítmény nem létesíthető;

Látogatás

- A terület látogatása természetvédelmi korlátozás alá nem esik;
- Jelzett turistautakat csak a tulajdonosokkal és kezelőkkel egyeztetett módon lehet kijelölni;

Oktatás és bemutatás

- A területen oktatáshoz, bemutatáshoz kapcsolódó infrastruktúra (tanösvények, tájékoztató táblák) csak a tulajdonosokkal és kezelőkkel egyeztetett módon létesíthető;

Kutatás, vizsgálatok

- A kezelési, monitoring, és ellenőrzési feladatok ellátása során – folyamatos kutatással, adatgyűjtéssel – a természetvédelmi kezelőnek megszereznie kell valamennyi archív és új adatot (természetvédelmi, földrajzi, tájtörténeti, biotikai adatok, antropogén hatások, térképek, stb.). A területről legalább 10 éves gyakorisággal 1: 10 000 léptékű élőhelytérképet kell készíteni, a kezelési terv 10 évenként esedékes felülvizsgálatát megelőző egy éven belül. Az élőhelytérképezés végrehajtása a természetvédelmi kezelő feladata;
- A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez, kivéve, ha a kutatást a természetvédelmi kezelő végzi, vagy végezteti;

Természetvédelmi infrastruktúra

- A terület határain, a főbb földutak bejáratánál természetvédelmi hatósági tájékoztató táblákat kell elhelyezni, és gondoskodni kell azok fenntartásáról